

BAQUÉ, Laia; CASTELLANOS, Carles; LLADÓ, Ramon (2010)
Materials i diccionari per a la traducció
juridicoadministrativa francès-català
Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 142 p.
(Materials; 212). Pròleg de Carles Duarte
Amb la col·laboració de Miquel-Àngel Sánchez Ferriz
ISBN: 978-84-490-2622-5

Hem de celebrar l'aparició d'aquest material didàctic adreçat a estudiants universitaris i a traductors jurídics que es volen iniciar o ampliar coneixements en l'especialitat de la traducció juridicoadministrativa francès-català. Es tracta del primer manual pràctic en aquesta combinació lingüística que, tal com indiquen els autors en la introducció, ofereix uns fonaments en la matèria, sense pretendre fer-ne una guia completa o un manual sistemàtic. L'obra és fruit d'una dilatada experiència docent en aquest àmbit de dos dels autors, Carles Castellanos i Ramon Lladó, que han fet una tria acurada dels documents més representatius i que més puguin posar en relleu els paranys i els obstacles que es presenten quan cal fer una traducció juridicoadministrativa del francès al català.

Carles Duarte, en el pròleg, ofereix unes pinzellades històriques de la tradició escrita del dret en català. Assenyala que ni el pas dels segles ni els episodis crítics de la història que han provocat la derogació del nostre dret no han fet minvar, amb cada recuperació d'autogovern, la riquesa de l'ús jurídic del català. Cita alguns documents medievals notables i com a exemples de represa després d'èpoques de supressió de les institucions, entre d'altres, esmenta el *Diccionari jurídic català* de Folch i Serrallonga del 1934 i la *Revista de Llengua i Dret*, creada el 1983. Per això es felicita d'aquesta obra didàctica que s'emmarca perfectament dins l'aspiració de plenitud i normalitat del llenguatge jurídic català, alhora que en destaca la utilitat no només per a estudiants universitaris, sinó també per a representants d'administracions públiques i bufets professionals.

L'obra conté tres parts fonamentals: una breu part teòrica («I. Característiques generals del llenguatge juridicoadministratiu») en la qual s'exposen els trets principals del francès juridicoadministratiu (tipologia de textos, marques personals, marques verbals de

temps i veu, marques modals), a més d'algunes orientacions sobre el català i uns aspectes de comparació del català amb l'espanyol i el francès.

La segona part, «II. Recull de textos juridicoadministratius traduïts i comentats», és la més extensa perquè, de fet, constitueix la raó de ser de l'obra. El nucli d'aquest apartat no és l'antologia de textos francesos en si mateixa, sinó la traducció al català de tots aquests feta pels autors i col·laboradors a més de l'explicació exhaustiva i aclaridora que els acompanya. Cada versió conté tres comentaris: tipologia i estructura del document, terminologia i lèxic, fraseologia i fórmules. En alguns casos es donen indicacions als docents o aprenents de com treballar el text o bé alguna indicació addicional sobre el document, com ara precisions referents al marc juridicopolític. Cal destacar que els nou textos triats constitueixen una mostra prou àmplia i diversa de la temàtica de l'àmbit juridicoadministratiu. Els enumerem tot seguit: 1. Proposició de llei sobre la promoció de les llengües i cultures de França; 2. Sistema de beques Erasmus; 3. *Loi Le Chapelier*; 4. Testament obert; 5. Contracte (Bail) de traspàs de local de negoci; 6. Títol (*Diplôme*); 7. Partida de naixement (*Acte de naissance*); 8. Demanda de divorci; 9. Monitors d'esquí (Comissió Europea).

El recull es completa amb una breu antologia de textos juridicoadministratius catalans (1417-1829). S'hi inclouen tres testaments (1645, 1672, 1829) i un curiós i breu exemple d'un registre d'albarà de quitació de 300 sous a favor del poeta Ausiàs Marc (1417). Els autors destaquen les coincidències en llengua i estil dels textos testamentaris separats per gairebé dos segles, i ho atribueixen al fet que representen la continuació d'una llarga tradició que s'inicià al segle XIV, quan es posaren els fonaments de l'estil administratiu català.

La tercera part, «III. Bibliografia sobre dret i traducció jurada» és una extensa bibliografia de referència

desglossada en manuals i assaigs, didàctica i traducció, obres terminològiques (diccionaris, vocabularis, glossaris), repertoris legislatius i reculls de formularis, obres lexicogràfiques generals i enllaços electrònics. Les publicacions fan referència al francès, al català i també al castellà.

La part final, «IV. Diccionari juridicoadministratiu francès-català», té al voltant d'un miler d'entrades, i com s'explica en la nota a peu de pàgina, és el resultat d'aplegar els reculls lexicogràfics desenvolupats al llarg de la docència de cursos de grau i postgrau impartits a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i a la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Autònoma. En aquest sentit, recopila precisament aquells termes més freqüents de l'àmbit juridicoadministratiu i que poden resoldre molts problemes bàsics de traducció entre el francès i el català. Destaquem-ne només alguns: *académie* es pot convertir en un fals amic en un context determinat quan cal traduir-lo per *districte d'ensenyament*; en un terreny estrictament jurídic, en l'entrada es marquen les accepcions més rellevants, com és el cas de *foi*, que conté les traduccions de *faire foi*, *en foi de quoi* i *foi publique judiciaire*; en *assurance* l'exemple que es dona és ben pertinent, atès que es tracta d'una fórmula de cortesia en el comiat d'un escrit: *l'assurance de ma considération distinguée*. L'obra finalitza amb la part «V. Glossari català-francès», complement obligat del diccionari francès-català i per descomptat útil a l'hora de fer una traducció inversa cap al francès.

Cal destacar-ne l'encert de la presentació: publicat en la col·lecció «Materials», el llibre és de mida A4 i format molt manejable. La disposició visual de les 141 pàgines és molt clara i els textos, tret dels documents originals, utilitzen sovint la negreta en les llistes o bé per destacar subtítols o conceptes.

Tot i l'esforç —ben reeixit— per assolir una mostra representativa de diferents tipus de documents de l'àmbit juridicoadministratiu, pensem que seria desitjable veure sortir a la llum, en un futur no gaire llunyà, una continuació o segona part de l'obra en aquest mateix format amb una nova selecció més exhaustiva de textos. Seria bo tornar a incloure la part teòrica de descripció dels trets del llenguatge juridicoadministratiu, així com el diccionari, una eina imprescindible en una traducció de l'àmbit que ens ocupa.

Més enllà del que seria desitjable, ens hem de sentir molt satisfets per l'aparició d'aquest manual pràctic francès-català, que interessarà als traductors jurídics i als estudiants universitaris de les carreres de Dret i de Traducció, que hi poden trobar una excel·lent eina auxiliar i un complement a la seva formació.

XUS UGARTE I BALLESTER
Departament de Traducció, Interpretació
i Llengües Aplicades
Universitat de Vic